

Механізм реєстрації бюджетних зобов'язань за договорами про закупівлю для потреб наступного бюджетного періоду

З наближенням кінця бюджетного періоду 2018 року в розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, які здійснюють процедури закупівель відповідно до норм Закону України від 25.12.2015 № 922-VIII «Про публічні закупівлі» (далі — Закон № 922) як замовники, постає питання щодо необхідності забезпечення своєї установи певними товарами або послугами, які потрібні для її функціонування постійно.

Визначення й обґрунтування потреби в закупівлі товарів (робіт або послуг) та необхідного обсягу видатків для її здійснення в наступному році бюджетними установами фактично здійснюється під час підготовки бюджетних запитів, які вони складають у поточному бюджетному періоді на виконання вимог статті 35 Бюджетного кодексу України. На підставі визначеного в бюджетному запиті обсягу коштів, необхідних у наступному бюджетному періоді, замовник може прийняти рішення розпочати процедуру закупівлі в поточному році (наприклад, у 2018-му) на очікувану вартість та для потреб наступного року (2019-го).

Планування закупівель як на поточний, так і наступний бюджетний період здійснюють відповідно до статті 4 Закону № 922 в результаті складання, затвердження та безоплатного оприлюднення річного плану на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель протягом п'яти днів з дня його затвердження. При цьому предмет закупівлі визначають з дотриманням вимог Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 17.03.2016 № 454 (далі — Порядок № 454), зокрема, **для товарів і послуг** — згідно з пунктами 17 і 32 частини першої статті 1 Закону № 922 та на основі національного класифікатора України ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник», затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 23 грудня 2015 року № 1749, **за показником четвертої цифри основного словника** із зазначенням у дужках конкретної назви товару чи послуги.

Під час планування закупівлі замовник також визначає очікувану вартість закупівлі, розраховуючи її на підставі потреб поточного року та з огляду на інфляційні коефіцієнти на наступний рік або інші фактори, що можуть на неї впливати, та вид процедури, виходячи з переліку, зазначеного в статті 12 Закону № 922.

Важливим питанням для замовників у разі проведення торгів у поточному році для потреб наступного бюджетного року є своєчасність реєстрації бюджетних зобов'язань за договорами про закупівлю в органах Державної казначейської служби України (надалі —

органи Казначейства).

Відповідно до абзацу другого пункту 2.2 Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309 (надалі — Порядок № 309), за умови взяття бюджетного зобов'язання, за яким застосовують процедуру закупівлі товарів, робіт і послуг, розпорядник бюджетних коштів подає, згідно із законодавством у сфері закупівель, до органу Казначейства Реєстр бюджетних зобов'язань розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів на паперових (у двох примірниках) та електронних носіях і оригінали документів або їх копії, засвідчені в установленому порядку, що підтверджують факт узяття бюджетного зобов'язання, **протягом 7 робочих днів з дати оприлюднення звіту про результати проведення процедури закупівлі** в разі наявності в обліку органу Казначейства кошторису (плану використання бюджетних коштів) або **протягом 7 робочих днів з дати взяття на облік органом Казначейства кошторису** (плану використання бюджетних коштів).

При цьому пунктом 5.2 Порядку № 309 визначено, що за порушення бюджетного законодавства щодо порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань або несвоєчасну реєстрацію бюджетних зобов'язань до розпорядників бюджетних коштів, тобто замовників, застосовують заходи впливу відповідно до статті 117 Бюджетного кодексу України.

Слід зауважити, що в договорах про закупівлю товарів (робіт або послуг) замовники повинні чітко визначати строк дії цих договорів та умови постачання (виконання або надання) таким чином, щоб не допустити порушення норм Порядку № 309 щодо термінів реєстрації бюджетних зобов'язань та забезпечити свою устанovu необхідними товарами (роботами або послугами) в наступному році.

Згідно з частиною першою статті 36 Закону № 922, договір про закупівлю укладають відповідно до норм Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України та зважаючи на особливості, визначені цим законом. Відповідно до частини першої статті 631 Цивільного кодексу України строком договору є час, протягом якого сторони можуть здійснити свої права й виконати свої обов'язки відповідно до договору, а статтею 180 Господарського кодексу України визначено, що строком дії господарського договору є час, впродовж якого існують господарські зобов'язання сторін, що виникли на основі цього договору. Це означає, що сторони договору про закупівлю можуть встановити строки його дії й терміни постачання (виконання або надання) для товарів (робіт або послуг).

Отже, щоб без порушення законодавства зареєструвати зобов'язання за договором про закупівлю, постачання за яким здійснюватимуть у наступному бюджетному періоді, наприклад, у 2019 році, необхідно в умовах договору про закупівлю визначити період постачання товару (надання послуг або виконання робіт) — з 01.01.2019 по 31.12.2019. При цьому обов'язково повинно бути зазначено в договорі, що він починає діяти саме з 01.01.2019.

Приклад 1.

Замовникові необхідно здійснити закупівлю послуг з тепlopостачання (код за ДК 021:2015 — 09320000-8 «Пара, гаряча вода та пов'язана продукція») для забезпечення своїх потреб у 2019 році, для чого він вирішує розпочати проведення переговорної процедури в грудні 2018 року. Торги завершено підписанням договору про закупівлю 18 грудня, після чого відбувається формування звіту про результати проведення процедури закупівлі із цією ж датою. На момент укладення договору кошторисні призначення на 2019 рік замовникові ще не затверджено та не зареєстровано в органах Казначейства. При цьому в укладеному договорі про закупівлю повинно бути прописано, що його дія починається з 01.01.2019, а терміни надання послуг встановлено з 01.01.2019 по 31.12.2019.

У такому разі замовник, згідно з пунктом 2.2 Порядку № 309, подасть документи для реєстрації бюджетних зобов'язань **протягом 7 робочих днів з дати взяття на облік органом Казначейства кошторису** (плану використання бюджетних коштів) на 2019 рік.

Приклад 2.

Припустимо, що замовникові 10 січня зареєстровано кошторисні призначення на 2019 рік, після чого він уклав договір про закупівлю, а 12 січня сформовано звіт про результати проведення процедури закупівлі.

Отже, якщо замовник завершує процедуру та формується звіт про результати її проведення (і в цей період уже діє кошторис на новий бюджетний період), то він повинен надати документи на реєстрацію протягом 7 робочих днів з дати формування такого звіту.

Таким чином, для забезпечення безперервного задоволення потреби власної організації замовник може розпочати проведення процедур закупівель у поточному році для потреб у наступному бюджетному періоді, при цьому необхідно прописувати чітко умови початку дії договору про закупівлю й терміни постачання (виконання або надання) за ним, що дасть можливість уникати порушень бюджетного законодавства щодо порядку й термінів реєстрації бюджетних зобов'язань в органах Казначейства.

Для отримання консультацій в кожному окремому випадкові замовникам доцільно звертатись до органів Казначейства, в яких їх обслуговують.